

Revisionsrapport

*Vänersborgs
kommun*

*Intern kontroll år
2016*

*Henrik Bergh
Mars 2017*

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	3
1.1.	Sammanfattande bedömning	3
1.2.	Förslag till åtgärd	4
2.	Inledning.....	5
2.1.	Bakgrund	5
2.2.	Revisionsfråga	5
2.3.	Revisionskriterier	5
2.4.	Metod.....	5
3.	Granskningsresultat.....	6
3.1.	Anvisningar till reglemente för intern kontroll.....	6
3.2.	Kommungemensam kontrollgrupp.....	6
3.3.	Risk och väsentlighetanalys	6
3.3.1.	Granskningsnoteringar.....	6
3.4.	Nämndernas fastställande av intern kontrollplan	6
3.4.1.	Granskningsnoteringar.....	7
3.4.1.1.	Vår kommentar	7
3.5.	Nämndernas rapport över utförd intern kontroll	7
3.5.1.	Granskningsnoteringar.....	7
3.6.	Kommunstyrelsens skyldighet	8
3.6.1.	Granskningsnoteringar.....	8
3.6.1.1.	Vår kommentar	8
3.7.	Kommunstyrelsen	8
3.7.1.1.	Vår kommentar	9
3.8.	Byggnadsnämnden	9
3.8.1.1.	Vår kommentar	9
3.9.	Samhällsbyggnadsnämnden.....	9
3.10.	Miljö - och hälsoskydds-nämnden.....	9
3.11.	Kultur- och fritidsnämnden	10
3.12.	Socialnämnden	10
3.12.1.	Vår kommentar	10
3.13.	Barn- och Utbildningsnämnden.....	10
3.13.1.1.	Vår kommentar	10
3.13.2.	Överförmyndarnämnden	10
3.14.	Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2016.....	11
3.14.1.	Vår kommentar	11
3.15.	Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2016.....	11

3.15.1.	Revisionsskrivelse.....	11
3.15.2.	Kommunstyrelsens svar	12
3.15.3.	Vår kommentar	12
4.	Revisionell bedömning.....	13

1. *Sammanfattning*

De förtroendevalda revisorerna i Vänersborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska rutinerna för nämndernas arbete med intern kontroll utifrån de regler som anges i reglementet och anvisningar för intern kontroll i Vänersborgs kommun.

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från och med år 2015.

Granskningen syftar till att pröva ändamålsenligheten i nämnders arbete med uppföljning och analys av den interna kontrollen. Granskningen omfattar nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2016.

Granskningens genomförandeplan innehåller följande delar:

- Inhämtande av information och anvisningar gällande rutiner för arbete med intern kontroll år 2016.
- Analys av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av genomförd intern kontroll år 2016.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

1.1. *Sammanfattande bedömning*

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll är tillräcklig.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med bland annat förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vi vill efter genomförd granskning ändå peka på några områden där vi fortfarande anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 innehåller inte en riskbedömning för varje kontrollområde vilket i och för sig inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 har inte heller bifogats dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll är för vissa nämnder uppställd utan särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive och utan rubrik för innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder trots att detta skall framgå enligt anvisad gemensam mall.

- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll år 2016 saknar en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Kommunstyrelsen har inte upprättat någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammats vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

1.2. Förslag till åtgärd

Vi vill efter genomförd granskning föreslå följande förslag till åtgärd:

- Nämndernas interna kontrollplaner bör alltid innehålla en redovisning över riskbedömning för varje kontrollområde även om detta inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner bör som information till nämnden också bifogas dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll skall alltid innehålla en särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder. Detta är också ett krav enligt anvisningar och en anvisad gemensam mall.
- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll bör kompletteras med en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Vi anser att en övergripande sammanställning över nämndernas utförda interna kontroll bör upprättas som ett kompletterande underlag för kommunstyrelsens beslut inom ramen för sitt uppdrag att utföra sin uppsiktspflicht över den interna kontrollen i kommunen.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning bör innehålla en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna har efter en riskbedömning beslutat att genomföra en granskning av nämndernas arbete med intern kontroll utifrån vad som anges i det interna kontrollreglementet samt även i övrigt bedöma arbetet med intern kontroll.

2.2. Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Att pröva ändamålsenligheten i nämndernas arbete med prövning och analys av den interna kontrollen och omfattar berörda nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2016.

2.3. Revisionskriterier

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan har bland annat följande revisionskriterier utarbetats:

- Om nämnderna genomfört risk och väsentlighetsanalyser i enlighet med gällande anvisningar till reglementet för intern kontroll.
- Om nämnderna har fastställt interna kontrollplaner för år 2016 i enlighet med gällande anvisningar till reglementet för intern kontroll.
- Om nämnderna i sin redovisning av intern kontroll tydligt redovisat eventuella brister och förslag till åtgärd.
- Om nämnderna vid sin uppföljning av föregående års interna kontroll redovisar tydliga förslag till åtgärd i de fall föregående års brister ännu inte har åtgärdats.
- Om kommunstyrelsen erhållit en sammanställning över nämndernas redovisning av den interna kontroll som underlag för en samlad bedömning av det interna kontrollarbetet.
- Kommunstyrelsens svar på de synpunkter som lämnats i revisionskrivelse och revisionsrapport gällande kommunens arbete med intern kontroll år 2015.

2.4. Metod

Vi har tagit del av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av intern kontroll år 2016 samt övriga dokument som är hänförliga till detta arbete.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

3. Granskningsresultat

3.1. Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från år 2015.

3.2. Kommungemensam kontrollgrupp

Inför upprättande och fastställelse av nämndernas interna kontrollplaner så har den kommungemensamma kontrollgruppen fört diskussioner om risk och väsentlighet. Det har också genomförts en risk- och väsentlighetsanalys som ligger till grund för val av kommungemensamma kontrollområden

3.3. Risk och väsentlighetsanalys

En risk och väsentlighetsanalys bör göras årligen *enligt anvisad mall* och utifrån bland annat risk och väsentlighetsanalysen så väljs sedan ett antal processer eller områden eller rutiner som ska granskas under året.

3.3.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder har genomfört en risk och väsentlighetsanalys enligt anvisad mall som underlag för val av nämndens kontrollområden.

3.4. Nämndernas fastställande av intern kontrollplan

En intern kontrollplan skall upprättas *enligt anvisad mall* och beslut avseende årets intern kontrollplan skall fattas i början av året av nämnden.

- Av planen skall framgå
- Vilka rutiner som skall granskas
- Vilka kontrollmoment som ska utföras
- Vem som är ansvarig för granskningen
- När granskningen skall rapporteras till nämnden
- Information om riskbedömning
- Planen skall överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom

Utifrån risk och väsentlighetsanalysen, verksamhets behov mm väljs ett antal kontrollområden som ska granskas i den interna kontrollplanen.

I den kommungemensamma gruppen för intern kontroll väljs ett eller flera kommungemensamma kontrollområden som ska granskas av alla nämnder. Om något kontrollområde inte skulle vara relevant ska detta framgå i nämndens interna kontrollplan. De större nämnderna ska även ha nämndspecifika kontrollområden.

Uppföljning av förslag till åtgärd i föregående års redovisning av intern kontroll skall också tas upp som ett kontrollområde i nämndens interna kontrollplan för året.

3.4.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder och styrelser i kommunen har fastställt interna kontrollplaner för år 2016 utifrån en ny anvisad mall för intern kontrollplan.

Den anvisade mallen för intern kontrollplan innehåller också som kontrollområde uppföljning av verkställighet av de förslag till åtgärd som redovisats i föregående års interna kontroll

Enligt anvisningarna så skall information om riskbedömning framgå av den interna kontrollplanen och tillsammans med verksamhets behov av granskning påverka val av kontrollområde.

Det finns ett särskilt avsnitt som heter riskbedömning i de interna kontrollplanerna med det framgår inte tydligt vilka riskpoäng som de föreslagna kontrollområdena erhållit. Detta är i och för sig inte något uttalat krav i anvisningarna till det interna kontrollreglementet.

Risk och väsentlighetsanalysen bifogas inte heller som underlag i de förslag till intern kontrollplan som redovisas för respektive nämnd. Detta är i och för sig inte heller något uttalat krav i anvisningarna till det interna kontrollreglementet.

3.4.1.1. Vår kommentar

Det bör till anvisningarna bifogas dokumentation över hur anvisade mallar skall vara utformade och de bör innehålla utrymme för riskbedömning för varje valt kontrollområde utifrån genomförd risk och väsentlighetsanalys.

3.5. Nämndernas rapport över utförd intern kontroll

Resultatet av utförd intern kontroll skall redovisas till nämnden i en intern kontroll rapport. Denna ska, förutom för kommunstyrelsens del, beslutas av nämnden innan årets slut. Nämndernas protokoll och rapporter över intern kontroll skall delges kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i nämnd.

Rapport över utförd intern kontroll skall redovisas till nämnderna på ett enhetligt sätt och följa anvisad mall för fastställd intern kontrollplan och sammanfatta granskningarna för året. Det skall per kontrollområden anges metod, iakttagelser, resultat, och slutsatser. Förslag till åtgärder skall också anges i redovisningen av den interna kontrollen om granskningen visar på brister.

3.5.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder och styrelser har fattat beslut och upprättat protokoll över utförd intern kontroll år 2016 och nämndernas protokoll och rapporter över intern kontroll år 2016 har delgivits kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i berörd nämnd.

3.6. Kommunstyrelsens skyldighet

Kommunstyrelsen skall enligt anvisningarna med utgångspunkt från nämndernas rapporter föreslå förbättringar och förändringar i kommunens samlade system för intern kontroll. För att ge en samlad bild så skall alla nämndernas rapporter anmälas till kommunstyrelsen i samband med uppföljning av kommunstyrelsens egen interna kontrollplan.

3.6.1. Granskningsnoteringar

Kommunstyrelsen har i särskilt ärende 2017-02-08 § 28 tagit beslut om nämndernas redovisade interna kontroll för år 2016.

Kommunstyrelsen har inte erhållit någon sammanfattande redovisning över nämndernas brister och förslag till åtgärd för de olika kontrollmålen. Som underlag för sitt beslut så har kommunstyrelsen istället erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.

Samordnare för intern kontroll på kommunstyrelseförvaltningen har medverkat och lämnat information vid aktuellt ärende

3.6.1.1. Vår kommentar

Vi anser det är en brist att kommunstyrelsen inte erhållit någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammats vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.

Vi anser att en övergripande sammanställning över nämndernas utförda interna kontroll bör upprättas som ett kompletterande underlag för kommunstyrelsens beslut inom ramen för sitt uppdrag att utföra sin uppsiktspflicht över den interna kontrollen i kommunen.

3.7. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antog vid sammanträde 2016-02-10 § 39 en plan för intern kontroll varefter redovisning samt beslut om åtgärd har fastställts av kommunstyrelsen vid sammanträde 2017-01-16 § 5 enligt följande:

I rapporten anges under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 samt en särskild rubrik för vidtagna åtgärder.

För det uppföljda kontrollområdet ” verksamhetssystemets driftsavbrott” så anges under särskild rubrik föreslagna åtgärder. *Det framgår däremot inte under särskild rubrik vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förslag till åtgärd som redovisats för år 2015. Av texten framgår exempelvis som åtgärd att det omfattande avbrott i IT driften som skedde under slutet av år 2016 så kommer en extern utredning att genomföras. Hur detta kopplas till föreslagna åtgärder från år 2015 framstår som oklart.*

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.7.1.1. Vår kommentar

För ett kontrollområde så saknas det en särskild rubrik och en tydlig beskrivning över vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förslag till åtgärd som redovisats för år 2015.

3.8. Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-01 § 22 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2016-12-13 § 157 enligt följande:

I rapporten anges inte under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns inte heller någon särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder.

För att ta del av om man det funnits några förslag till åtgärder för de olika kontrollområdena samt om det genomförts några åtgärder så får man gå igenom en sammanfattande text för hela området uppföljning av föregående års granskning.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.8.1.1. Vår kommentar

Det saknas för uppföljande kontrollområden en särskild rubrik med förslag till åtgärd år 2015 och det saknas också en särskild rubrik där man redovisas vidtagna åtgärder

3.9. Samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-24 § 38 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2017-02-08 § 29 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden att tillämpade rutiner fungerat utan anmärkning och några förslag till åtgärd har därför inte redovisats för intern kontroll år 2015. I den mån uppföljning av kontrollområden från år 2015 ändå har skett så visar kontrollerna att rutinerna fungerar utan noterbara brister även under år 2016.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.10. Miljö - och hälsoskydds-nämnden

Miljönämnden antog vid sammanträde 2016-03-14 § 27 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2017-01-16 § 5 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden och under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns också en särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder. I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.11. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-14 § 21 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2016-11-07 § 55 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden och under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns också en särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder. I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.12. Socialnämnden

Socialnämnden antog vid sammanträde 2016-03-26 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-12-17 § 214.

I rapporten anges för uppföljande kontrollområden inte under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns inte heller någon särskild rubrik genomförda åtgärder.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.12.1. Vår kommentar

Det skall i rapporten för uppföljande kontrollområden alltid under särskild rubrik redovisas förslag till åtgärd år 2015 och det skall alltid under särskild rubrik redovisas vilka åtgärder som verkstälts.

3.13. Barn- och Utbildningsnämnden

Barn- och Utbildningsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-21 § 27 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts av nämnden vid sammanträde 2016-11-14 § 98.

*I rapporten anges för uppföljande kontrollområden **inte** under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015. Däremot så redovisas i flera fall under särskild rubrik förslag till nya åtgärder för att åtgärda noterade brister från år 2015.*

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.13.1.1. Vår kommentar

Det skall i rapporten för uppföljande kontrollområden alltid under särskild rubrik redovisas förslag till åtgärd år 2015.

3.13.2. Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden antog vid sammanträde 2016-03-22 § 23 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts av nämnden vid sammanträde 2016-11-22 § 78.

Då det var förts för år 2016 som överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan så finns det inga kontrollområden att följas upp för år 2015.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.14. Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2016

Vi har erhållit följande utkast gällande information om nämndernas uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen i årsredovisningen för år 2016:

Intern kontroll

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige 2011-11-23 § 147 som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Under året har kommunstyrelsens antagit anvisningar till fullmäktiges internkontrollreglemente Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma granskningsområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet.

Resultatet från granskningarna enligt internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex. registrerade beslutsattestanter och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet.

För 2016 var det tre kommungemensamma granskningsområden. Direktupphandling vars syfte var att säkerställa att riktlinjerna följs för direktupphandling över 100 000 kr. Jäv med syftet att kontrollera ledande tjänstemäns/chefer kunskap beträffande jävsreglerna samt att granska att det fanns rutin för korrekt hantering avseende underlag för utbetalning av timlön.

Alla nämnderna har utfört internkontroll enligt kommunfullmäktiges reglemente. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

3.14.1. Vår kommentar

Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under året.

3.15. Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2016

3.15.1. Revisionsskrivelse

Kommunrevisionen har i en revisionsskrivelse 2015-05-20 till kommunstyrelsen framfört synpunkter på kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll år 2014 där man pekat på brister inom följande områden:

- Överförmyndarnämnden har i likhet med år 2014 inte upprättat någon intern kontrollplan för år 2015. Däremot så har överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan för år 2016.
- Redovisning av uppföljning i intern kontroll år 2015 är ibland uppställda så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört med förslag till åtgärder från föregående års interna kontroll.
- Vi anser i likhet med föregående år att det bör upprättas en sammanfattande bedömning av den utförda interna kontrollen i kommunens årsredovisning.

3.15.2. Kommunstyrelsens svar

Kommunstyrelsen har 2016-05-11 § 90 besvarat kommunrevisionens skrivelse och av svaret framgår att kommunstyrelsen ställer sig bakom kommunstyrelseförvaltningens yttrande och översänder detsamma som svar till kommunens revisorer.

Av kommunstyrelseförvaltningens yttrande framgår att revisionens synpunkter skall beaktas gällande ”att redovisning av uppföljning i intern kontroll år 2015 är ibland uppställda så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört med förslag till åtgärder från föregående års interna kontroll.”

- Revisionens synpunkter enligt ovan kommer att beaktas i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll och den kommungemensamma mall som användes vid redovisning av utförd intern kontroll kommer eventuellt att revideras.

Kommunstyrelseförvaltningens skriver vidare att i årsredovisningen år 2015 så konstateras att nämnderna, förutom överförmyndarnämnden, utfört intern kontroll enligt det reglemente som fullmäktige fastställt. Enligt kommunstyrelseförvaltningens bedömning så uppfyller kommunstyrelsens med detta sin uppsiktsplikt vad gäller nämndernas arbete med intern kontroll.

Att göra en samlad bedömning av den interna kontrollen i kommunen förutsätter enligt kommunstyrelseförvaltningen en mer revisionsinriktad granskning under året och detta är enligt kommunstyrelseförvaltningen en uppgift som enligt kommunallagen åligger kommunens revisorer.

3.15.3. Vår kommentar

Det är positivt att överförmyndarnämnden har fastställt en intern kontrollplan för år 2016. Det är också positivt att kommunrevisionens synpunkt om de interna kontrollrapporternas utformning har diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll och påverkat utformningen av anvisade mallar för intern kontroll.

Vi kan däremot konstatera att kommunstyrelsen fortfarande anser att kommunens årsredovisning inte behöver utvecklas så att den också innefattar en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört inom ramen för reglementet för intern kontroll.

4. *Revisionell bedömning*

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll är tillräcklig.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med bland annat förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vi vill efter genomförd granskning ändå peka på några områden där vi fortfarande anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 innehåller inte en riskbedömning för varje kontrollområde vilket i och för sig inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 har inte heller bifogats dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll är ibland uppställd utan särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive och utan rubrik för innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder trots att detta skall framgå enligt anvisad gemensam mall.
- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll år 2016 saknar en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Kommunstyrelsen har inte upprättat någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammats vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

Göteborg 2017-03-21

Henrik Bergh

Projektledare

Håkan Ohlsson

Uppdragsledare

Revisionsrapport

*Vänersborgs
kommun*

*Intern kontroll år
2016*

*Henrik Bergh
Mars 2017*

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
1.1.	Sammanfattande bedömning	3
1.2.	Förslag till åtgärd	4
2.	Inledning	5
2.1.	Bakgrund	5
2.2.	Revisionsfråga	5
2.3.	Revisionskriterier	5
2.4.	Metod.....	5
3.	Granskningsresultat	6
3.1.	Anvisningar till reglemente för intern kontroll.....	6
3.2.	Kommungemensam kontrollgrupp.....	6
3.3.	Risk och väsentlighetanalys	6
3.3.1.	Granskningsnoteringar.....	6
3.4.	Nämndernas fastställande av intern kontrollplan	6
3.4.1.	Granskningsnoteringar.....	7
3.4.1.1.	Vår kommentar	7
3.5.	Nämndernas rapport över utförd intern kontroll	7
3.5.1.	Granskningsnoteringar.....	7
3.6.	Kommunstyrelsens skyldighet	8
3.6.1.	Granskningsnoteringar.....	8
3.6.1.1.	Vår kommentar	8
3.7.	Kommunstyrelsen	8
3.7.1.1.	Vår kommentar	9
3.8.	Byggnadsnämnden	9
3.8.1.1.	Vår kommentar	9
3.9.	Samhällsbyggnadsnämnden.....	9
3.10.	Miljö - och hälsoskydds-nämnden.....	9
3.11.	Kultur- och fritidsnämnden	10
3.12.	Socialnämnden	10
3.12.1.	Vår kommentar	10
3.13.	Barn- och Utbildningsnämnden.....	10
3.13.1.1.	Vår kommentar	10
3.13.2.	Överförmyndarnämnden	10
3.14.	Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2016.....	11
3.14.1.	Vår kommentar	11
3.15.	Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2016.....	11

3.15.1.	Revisionskrivelse.....	11
3.15.2.	Kommunstyrelsens svar	12
3.15.3.	Vår kommentar	12
4.	Revisionell bedömning.....	13

1. *Sammanfattning*

De förtroendevalda revisorerna i Vänersborgs kommun har gett PwC i uppdrag att granska rutinerna för nämndernas arbete med intern kontroll utifrån de regler som anges i reglementet och anvisningar för intern kontroll i Vänersborgs kommun.

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från och med år 2015.

Granskningen syftar till att pröva ändamålsenligheten i nämnders arbete med uppföljning och analys av den interna kontrollen. Granskningen omfattar nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2016.

Granskningens genomförandeplan innehåller följande delar:

- Inhämtande av information och anvisningar gällande rutiner för arbete med intern kontroll år 2016.
- Analys av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av genomförd intern kontroll år 2016.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

1.1. *Sammanfattande bedömning*

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll är tillräcklig.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med bland annat förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vi vill efter genomförd granskning ändå peka på några områden där vi fortfarande anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 innehåller inte en riskbedömning för varje kontrollområde vilket i och för sig inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 har inte heller bifogats dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll är för vissa nämnder uppställd utan särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive och utan rubrik för innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder trots att detta skall framgå enligt anvisad gemensam mall.

- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll år 2016 saknar en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Kommunstyrelsen har inte upprättat någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammats vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

1.2. Förslag till åtgärd

Vi vill efter genomförd granskning föreslå följande förslag till åtgärd:

- Nämndernas interna kontrollplaner bör alltid innehålla en redovisning över riskbedömning för varje kontrollområde även om detta inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner bör som information till nämnden också bifogas dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll skall alltid innehålla en särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder. Detta är också ett krav enligt anvisningar och en anvisad gemensam mall.
- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll bör kompletteras med en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Vi anser att en övergripande sammanställning över nämndernas utförda interna kontroll bör upprättas som ett kompletterande underlag för kommunstyrelsens beslut inom ramen för sitt uppdrag att utföra sin uppsiktspflicht över den interna kontrollen i kommunen.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning bör innehålla en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Revisorerna har efter en riskbedömning beslutat att genomföra en granskning av nämndernas arbete med intern kontroll utifrån vad som anges i det interna kontrollreglementet samt även i övrigt bedöma arbetet med intern kontroll.

2.2. Revisionsfråga

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

Att pröva ändamålsenligheten i nämndernas arbete med prövning och analys av den interna kontrollen och omfattar berörda nämnder inom kommunen under räkenskapsåret 2016.

2.3. Revisionskriterier

För att kunna besvara den övergripande revisionsfrågan har bland annat följande revisionskriterier utarbetats:

- Om nämnderna genomfört risk och väsentlighetsanalyser i enlighet med gällande anvisningar till reglementet för intern kontroll.
- Om nämnderna har fastställt interna kontrollplaner för år 2016 i enlighet med gällande anvisningar till reglementet för intern kontroll.
- Om nämnderna i sin redovisning av intern kontroll tydligt redovisat eventuella brister och förslag till åtgärd.
- Om nämnderna vid sin uppföljning av föregående års interna kontroll redovisar tydliga förslag till åtgärd i de fall föregående års brister ännu inte har åtgärdats.
- Om kommunstyrelsen erhållit en sammanställning över nämndernas redovisning av den interna kontroll som underlag för en samlad bedömning av det interna kontrollarbetet.
- Kommunstyrelsens svar på de synpunkter som lämnats i revisionskrivelse och revisionsrapport gällande kommunens arbete med intern kontroll år 2015.

2.4. Metod

Vi har tagit del av nämndernas interna kontrollplaner och redovisning av intern kontroll år 2016 samt övriga dokument som är hänförliga till detta arbete.

Granskningsrapporten har varit föremål för sakgranskning av berörda tjänstemän.

3. Granskningsresultat

3.1. Anvisningar till reglemente för intern kontroll

Kommunstyrelsen har 2015-01-21 § 10 beslutat att anta nya anvisningar till det av fullmäktige 2011-11-11 § 147 antagna reglemente för intern kontroll och de nya anvisningarna gäller från år 2015.

3.2. Kommungemensam kontrollgrupp

Inför upprättande och fastställelse av nämndernas interna kontrollplaner så har den kommungemensamma kontrollgruppen fört diskussioner om risk och väsentlighet. Det har också genomförts en risk- och väsentlighetsanalys som ligger till grund för val av kommungemensamma kontrollområden

3.3. Risk och väsentlighetsanalys

En risk och väsentlighetsanalys bör göras årligen *enligt anvisad mall* och utifrån bland annat risk och väsentlighetsanalysen så väljs sedan ett antal processer eller områden eller rutiner som ska granskas under året.

3.3.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder har genomfört en risk och väsentlighetsanalys enligt anvisad mall som underlag för val av nämndens kontrollområden.

3.4. Nämndernas fastställande av intern kontrollplan

En intern kontrollplan skall upprättas *enligt anvisad mall* och beslut avseende årets intern kontrollplan skall fattas i början av året av nämnden.

- Av planen skall framgå
- Vilka rutiner som skall granskas
- Vilka kontrollmoment som ska utföras
- Vem som är ansvarig för granskningen
- När granskningen skall rapporteras till nämnden
- Information om riskbedömning
- Planen skall överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom

Utifrån risk och väsentlighetsanalysen, verksamhets behov mm väljs ett antal kontrollområden som ska granskas i den interna kontrollplanen.

I den kommungemensamma gruppen för intern kontroll väljs ett eller flera kommungemensamma kontrollområden som ska granskas av alla nämnder. Om något kontrollområde inte skulle vara relevant ska detta framgå i nämndens interna kontrollplan. De större nämnderna ska även ha nämndspecifika kontrollområden.

Uppföljning av förslag till åtgärd i föregående års redovisning av intern kontroll skall också tas upp som ett kontrollområde i nämndens interna kontrollplan för året.

3.4.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder och styrelser i kommunen har fastställt interna kontrollplaner för år 2016 utifrån en ny anvisad mall för intern kontrollplan.

Den anvisade mallen för intern kontrollplan innehåller också som kontrollområde uppföljning av verkställighet av de förslag till åtgärd som redovisats i föregående års interna kontroll

Enligt anvisningarna så skall information om riskbedömning framgå av den interna kontrollplanen och tillsammans med verksamhets behov av granskning påverka val av kontrollområde.

Det finns ett särskilt avsnitt som heter riskbedömning i de interna kontrollplanerna med det framgår inte tydligt vilka riskpoäng som de föreslagna kontrollområdena erhållit. Detta är i och för sig inte något uttalat krav i anvisningarna till det interna kontrollreglementet.

Risk och väsentlighetsanalysen bifogas inte heller som underlag i de förslag till intern kontrollplan som redovisas för respektive nämnd. Detta är i och för sig inte heller något uttalat krav i anvisningarna till det interna kontrollreglementet.

3.4.1.1. Vår kommentar

Det bör till anvisningarna bifogas dokumentation över hur anvisade mallar skall vara utformade och de bör innehålla utrymme för riskbedömning för varje valt kontrollområde utifrån genomförd risk och väsentlighetsanalys.

3.5. Nämndernas rapport över utförd intern kontroll

Resultatet av utförd intern kontroll skall redovisas till nämnden i en intern kontroll rapport. Denna ska, förutom för kommunstyrelsens del, beslutas av nämnden innan årets slut. Nämndernas protokoll och rapporter över intern kontroll skall delges kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i nämnd.

Rapport över utförd intern kontroll skall redovisas till nämnderna på ett enhetligt sätt och följa anvisad mall för fastställd intern kontrollplan och sammanfatta granskningarna för året. Det skall per kontrollområden anges metod, iakttagelser, resultat, och slutsatser. Förslag till åtgärder skall också anges i redovisningen av den interna kontrollen om granskningen visar på brister.

3.5.1. Granskningsnoteringar

Samtliga nämnder och styrelser har fattat beslut och upprättat protokoll över utförd intern kontroll år 2016 och nämndernas protokoll och rapporter över intern kontroll år 2016 har delgivits kommunstyrelsen och revisorerna efter beslut i berörd nämnd.

3.6. Kommunstyrelsens skyldighet

Kommunstyrelsen skall enligt anvisningarna med utgångspunkt från nämndernas rapporter föreslå förbättringar och förändringar i kommunens samlade system för intern kontroll. För att ge en samlad bild så skall alla nämndernas rapporter anmälas till kommunstyrelsen i samband med uppföljning av kommunstyrelsens egen interna kontrollplan.

3.6.1. Granskningsnoteringar

Kommunstyrelsen har i särskilt ärende 2017-02-08 § 28 tagit beslut om nämndernas redovisade interna kontroll för år 2016.

Kommunstyrelsen har inte erhållit någon sammanfattande redovisning över nämndernas brister och förslag till åtgärd för de olika kontrollmålen. Som underlag för sitt beslut så har kommunstyrelsen istället erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.

Samordnare för intern kontroll på kommunstyrelseförvaltningen har medverkat och lämnat information vid aktuellt ärende

3.6.1.1. Vår kommentar

Vi anser det är en brist att kommunstyrelsen inte erhållit någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammats vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.

Vi anser att en övergripande sammanställning över nämndernas utförda interna kontroll bör upprättas som ett kompletterande underlag för kommunstyrelsens beslut inom ramen för sitt uppdrag att utföra sin uppsiktspflicht över den interna kontrollen i kommunen.

3.7. Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antog vid sammanträde 2016-02-10 § 39 en plan för intern kontroll varefter redovisning samt beslut om åtgärd har fastställts av kommunstyrelsen vid sammanträde 2017-01-16 § 5 enligt följande:

I rapporten anges under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 samt en särskild rubrik för vidtagna åtgärder.

För det uppföljda kontrollområdet ” verksamhetssystemets driftsavbrott” så anges under särskild rubrik föreslagna åtgärder. *Det framgår däremot inte under särskild rubrik vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förslag till åtgärd som redovisats för år 2015. Av texten framgår exempelvis som åtgärd att det omfattande avbrott i IT driften som skedde under slutet av år 2016 så kommer en extern utredning att genomföras. Hur detta kopplas till föreslagna åtgärder från år 2015 framstår som oklart.*

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.7.1.1. Vår kommentar

För ett kontrollområde så saknas det en särskild rubrik och en tydlig beskrivning över vilka åtgärder som vidtagits utifrån de förslag till åtgärd som redovisats för år 2015.

3.8. Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-01 § 22 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2016-12-13 § 157 enligt följande:

I rapporten anges inte under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns inte heller någon särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder.

För att ta del av om man det funnits några förslag till åtgärder för de olika kontrollområdena samt om det genomförts några åtgärder så får man gå igenom en sammanfattande text för hela området uppföljning av föregående års granskning.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.8.1.1. Vår kommentar

Det saknas för uppföljande kontrollområden en särskild rubrik med förslag till åtgärd år 2015 och det saknas också en särskild rubrik där man redovisas vidtagna åtgärder

3.9. Samhällsbyggnadsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-24 § 38 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2017-02-08 § 29 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden att tillämpade rutiner fungerat utan anmärkning och några förslag till åtgärd har därför inte redovisats för intern kontroll år 2015. I den mån uppföljning av kontrollområden från år 2015 ändå har skett så visar kontrollerna att rutinerna fungerar utan noterbara brister även under år 2016.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.10. Miljö - och hälsoskyddsnämnden

Miljönämnden antog vid sammanträde 2016-03-14 § 27 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2017-01-16 § 5 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden och under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns också en särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder. I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.11. Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-14 § 21 en plan för intern kontroll varefter redovisning och granskning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2016-11-07 § 55 enligt följande:

I rapporten anges under uppföljande kontrollområden och under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns också en särskild rubrik för därefter genomförda åtgärder. I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.12. Socialnämnden

Socialnämnden antog vid sammanträde 2016-03-26 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts vid nämndens sammanträde 2015-12-17 § 214.

I rapporten anges för uppföljande kontrollområden inte under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015 och det finns inte heller någon särskild rubrik genomförda åtgärder.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.12.1. Vår kommentar

Det skall i rapporten för uppföljande kontrollområden alltid under särskild rubrik redovisas förslag till åtgärd år 2015 och det skall alltid under särskild rubrik redovisas vilka åtgärder som verkställts.

3.13. Barn- och Utbildningsnämnden

Barn- och Utbildningsnämnden antog vid sammanträde 2016-03-21 § 27 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts av nämnden vid sammanträde 2016-11-14 § 98.

*I rapporten anges för uppföljande kontrollområden **inte** under särskild rubrik förslag till åtgärd år 2015. Däremot så redovisas i flera fall under särskild rubrik förslag till nya åtgärder för att åtgärda noterade brister från år 2015.*

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.13.1.1. Vår kommentar

Det skall i rapporten för uppföljande kontrollområden alltid under särskild rubrik redovisas förslag till åtgärd år 2015.

3.13.2. Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden antog vid sammanträde 2016-03-22 § 23 en plan för intern kontroll varefter rapport och redovisning har skett och beslut om åtgärd har fastställts av nämnden vid sammanträde 2016-11-22 § 78.

Då det var förts för år 2016 som överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan så finns det inga kontrollområden att följas upp för år 2015.

I rapporten anges förslag till åtgärd under särskild rubrik för valda kontrollområden enligt plan för intern kontroll år 2016

3.14. Redovisning av intern kontroll i årsredovisning år 2016

Vi har erhållit följande utkast gällande information om nämndernas uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen i årsredovisningen för år 2016:

Intern kontroll

Det övergripande syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och att undvika att det begås allvarliga fel. I Vänersborgs kommun finns ett reglemente antaget av fullmäktige 2011-11-23 § 147 som förtydligar ansvaret för den interna kontrollen. Under året har kommunstyrelsens antagit anvisningar till fullmäktiges internkontrollreglemente Varje nämnd antar årligen internkontrollplaner, som innehåller både kommungemensamma granskningsområden och nämndspecifika områden för nämndens verksamhet.

Resultatet från granskningarna enligt internkontrollplanen sammanställs och rapporteras till nämnden. Utöver beslutade internkontrollplaner görs även årliga granskningar av t ex. registrerade beslutsattestanter och inventering av anläggningstillgångar. Nämndernas rapporter delges kommunstyrelsen efter att respektive nämnd behandlat rapporten. En kommungemensam arbetsgrupp samordnar arbetet.

För 2016 var det tre kommungemensamma granskningsområden. Direktupphandling vars syfte var att säkerställa att riktlinjerna följs för direktupphandling över 100 000 kr. Jäv med syftet att kontrollera ledande tjänstemäns/chefer kunskap beträffande jävsreglerna samt att granska att det fanns rutin för korrekt hantering avseende underlag för utbetalning av timlön.

Alla nämnderna har utfört internkontroll enligt kommunfullmäktiges reglemente. Uppföljning av mål görs i delårsrapporter och i årsredovisningen.

3.14.1. Vår kommentar

Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under året.

3.15. Kommunstyrelsens svar på revisions-skrivelse intern kontroll år 2016

3.15.1. Revisionsskrivelse

Kommunrevisionen har i en revisionsskrivelse 2015-05-20 till kommunstyrelsen framfört synpunkter på kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll år 2014 där man pekat på brister inom följande områden:

- Överförmyndarnämnden har i likhet med år 2014 inte upprättat någon intern kontrollplan för år 2015. Däremot så har överförmyndarnämnden fastställt en intern kontrollplan för år 2016.
- Redovisning av uppföljning i intern kontroll år 2015 är ibland uppställda så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört med förslag till åtgärder från föregående års interna kontroll.
- Vi anser i likhet med föregående år att det bör upprättas en sammanfattande bedömning av den utförda interna kontrollen i kommunens årsredovisning.

3.15.2. Kommunstyrelsens svar

Kommunstyrelsen har 2016-05-11 § 90 besvarat kommunrevisionens skrivelse och av svaret framgår att kommunstyrelsen ställer sig bakom kommunstyrelseförvaltningens yttrande och översänder detsamma som svar till kommunens revisorer.

Av kommunstyrelseförvaltningens yttrande framgår att revisionens synpunkter skall beaktas gällande ”att redovisning av uppföljning i intern kontroll år 2015 är ibland uppställda så att det är svårt att se vilka synpunkter som avser årets åtgärder jämfört med förslag till åtgärder från föregående års interna kontroll.”

- Revisionens synpunkter enligt ovan kommer att beaktas i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll och den kommungemensamma mall som användes vid redovisning av utförd intern kontroll kommer eventuellt att revideras.

Kommunstyrelseförvaltningens skriver vidare att i årsredovisningen år 2015 så konstateras att nämnderna, förutom överförmyndarnämnden, utfört intern kontroll enligt det reglemente som fullmäktige fastställt. Enligt kommunstyrelseförvaltningens bedömning så uppfyller kommunstyrelsens med detta sin uppsiktsplikt vad gäller nämndernas arbete med intern kontroll.

Att göra en samlad bedömning av den interna kontrollen i kommunen förutsätter enligt kommunstyrelseförvaltningen en mer revisionsinriktad granskning under året och detta är enligt kommunstyrelseförvaltningen en uppgift som enligt kommunallagen åligger kommunens revisorer.

3.15.3. Vår kommentar

Det är positivt att överförmyndarnämnden har fastställt en intern kontrollplan för år 2016. Det är också positivt att kommunrevisionens synpunkt om de interna kontrollrapporternas utformning har diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll och påverkat utformningen av anvisade mallar för intern kontroll.

Vi kan däremot konstatera att kommunstyrelsen fortfarande anser att kommunens årsredovisning inte behöver utvecklas så att den också innefattar en sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört inom ramen för reglementet för intern kontroll.

4. *Revisionell bedömning*

Vår sammanfattande bedömning baserad på genomförda kontrollmål är att kommunens rutiner för uppföljning av intern kontroll är tillräcklig.

Det är positivt att kommunrevisionens synpunkter på de interna kontrollrapporternas utformning diskuterats i kommunens arbetsgrupp för intern kontroll vilket sedan medfört tydligare redovisning med bland annat förslag till åtgärd för varje kontrollmål i kontrollrapporterna.

Vi vill efter genomförd granskning ändå peka på några områden där vi fortfarande anser att rutinerna kan förbättras ytterligare.

- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 innehåller inte en riskbedömning för varje kontrollområde vilket i och för sig inte är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas interna kontrollplaner för år 2016 har inte heller bifogats dokumentation över utförd risk- och väsentlighetsanalys även om detta inte heller är något krav enligt anvisningarna till reglementet för intern kontroll.
- Nämndernas rapporter över uppföljning av 2015 års interna kontroll är ibland uppställd utan särskild rubrik över föregående års föreslagna åtgärder respektive och utan rubrik för innevarande års rapportering över vidtagna åtgärder trots att detta skall framgå enligt anvisad gemensam mall.
- Nämndernas rapporter över utförd intern kontroll år 2016 saknar en rubrik där man sammanfattar noterade brister för varje kontrollmål.
- Kommunstyrelsen har inte upprättat någon övergripande sammanställning av de brister och förslag till åtgärder som uppmärksammas vid nämndernas granskning av den interna kontrollen. Istället så har kommunstyrelsen bara erhållit varje nämnds rapporter över utförd intern kontroll.
- Texten om intern kontroll i kommunens årsredovisning innehåller inte någon sammanfattande bedömning av det interna kontrollarbete som nämnderna utfört under år 2016.

Göteborg 2017-03-21

Henrik Bergh

Projektledare

Håkan Ohlsson

Uppdragsledare